

Újpest-Belsőváros

2008. 06. 15.

Loránt Gábor

ISTEN MEGÍTÉLI A GONOSZ BÍRÁKAT

Olvasandó (lectio): Zsolt 82

Alapige (textus): Zsolt 82,1b-3; 8

*Ászáf zsoltára. Isten ott áll az isteni közösségben, ítéletet tart az istenek fölött: Meddig ítéleztek álnokul, pártjukat fogva a bűnösöknek?! (Szela.) Védelmezzétek a nincstelenek és az árvának a jogát, szolgáltassatok igazságot a nyomorultnak és szűkölködőnek! Mentsétek meg a nincstelent és a szegényt, ragadjátok ki a bűnösök kezéből! Nem tudnak és nem értenek semmit, sötétségben járnak, a föld alapjai mind ingadoznak. Azt mondtam ugyan, istenek vagytok, a Felséges fiai mindnyájan, mégis meg fogtok halni, mint a közemberek, és elhullotok, mint bármelyik főember. **Jöjj, Istenünk, légy bírása a földnek, mert minden nép a te örökséged!***

Imádkozzunk!

Dicsérlek, Uram, hogy Te már teremtés előtt mindent jól elgondoltál felőlünk. Dicsérlek, Uram, hogy annyi közös utat indítottál el, hogy sokan Veled járhatunk. Dicsérlek, Uram, hogy bölcsességed szerint osztottál nekünk áldásaidat. Hálát adunk Uram azért, hogy megszólítasz minket, és a

szívünkbe ülteted az Ige magvait. Hálát adunk, Uram, hogy azokat öntözöd, és növekedésnek indítod. És hálát adok, Uram, hogy táplálsz a növényt, lelkünk zöldellését, a Te kegyelmed szerint. Bocsásd meg, hogy mi időnként kitépnénk a gyökereket a földből! Bocsásd meg, hogy más fényforrások felé hajolnánk, és más tápanyagot óhajtunk! Ezért kérünk, Uram, hogy add nekünk Szent Lelkedet, hogy jól lássuk és értsük a Te akaratodat éltünk felől. Kérünk, hogy ragadj meg minket, és adj engedelmes szívet követni Téged!

Ámen.

Isten **bűnbocsátó kegyelmének** hirdetése:

Megvallottam neked vétkeket, bűnemet nem takargattam. Elhatároztam, hogy bevallom hűtlenségemet az ÚRnak, és te megbocsátottad bűnemet, amit vétettem. (Zsolt 32,5)

Igehirdetés

Kedves Testvérek!

Van a magyar nyelvben egy nem túlzottan kedves szólás-mondás, amelyik így hangzik, hogy „Amikor a hóhért akasztják...” Abban a helyzetben használják ezt a kifejezést, amikor valakivel olyan dolog történik, amit ő szokott másokkal tenni.

Ezt történt velem, 39 éves koromban, amikor átkerültem a szószék egyik oldaláról a szószék túloldalára. Hiszen korábban a gyülekezetbe, Kelenföldön, hová tartoztam, villamosmérnökként jártam vasárnapról vasárnapra istentiszteletre, és hallgattam, valamint – esetleg – kritizáltam mások igehirdetését. Onnantól kezdve viszont mások hallgatják és kritizálják az én igehirdetéseimet.

Vagy gondoljuk a tegnapi napra! Emike hányszor és hányszor állt meg az úrasztala belső oldalán, és esketett másokat. Most eljött annak az ideje, hogy ő állt meg az úrasztala előtt, és ő mondta az eskü szövegét más lelkész előmondására.

Ezek a képek és ezek a gondolatok jutottak eszembe, a zsoltárt olvasva. Hiszen itt arról van szó, hogy Isten ítéli azokat, akikre az ítélet volt bízva. Tehát – bocsánat ismét a kifejezésért –, amikor a hóhért akasztják.

O Mielőtt az Ige üzenetét megkeresnénk, szükségünk van két előzetes pontra, **előzetes megjegyzésre**. Egyrészt arra, hogy kik is ezek az „istenek”. A második kérdés pedig, hogy hogyan kapcsolódik ez a zsoltár éves témánkhoz, az istentisztelethez?

► Tehát: **kik ezek az ú.n. „istenek”?**

Isten ott áll az isteni közösségben, ítéletet tart az istenek fölött...

Vannak olyan írásmagyarázók, akik egy mennyei gyűlésre gondolnak, amikor az angyalok közösségében Isten ítéletet mond a bukott angyalokra. Valami hasonló jelenet játszódik le Jób könyvének elején, az 1. részben is, és a 2. részben is; majdnem ugyanazokkal a szavakkal van leírva: *Történt egy napon, hogy az istenfiak megjelentek, és megálltak az ÚR előtt. Velük együtt megjelent a Sátán is.* (Jób 1,6) És itt elkezdődik egy párbeszéd Isten és a Sátán között. A Sátán ki akarta kezdeni Jóbnak a hitét, és ezért kikérte Jóbot Istentől, hogy hadd bocsásson rá csapásokat. És Isten kiadta Jóbot a Sátánnak, csak a határokat mondta el, hogy mi az, amit megtehet a Sátán, mi az, amit nem. Persze ezt Isten azért tette, mert nagyon jól tudta, mit fog kihozni belőle, hogy odáig Jób, ahogy saját maga, Jób mondja az utolsó fejezetben: „Idáig csak hírből hallottam Rólad, de mostmár szemtől szembe láttalak”. *Az Új ford. szerint: „Csak hírből hallottam rólad, de most saját szememmel láttalak”. Károli: „Az én fülemnek hallásával hallottam felőled, most pedig szememmel látalak téged”. Katolikus: „Azelőtt csak hírből hallottam felőled, most azonban saját szememmel láttalak”.* (Jób 42,5)

Ez az egész történet, Jób története kezdődik úgy, hogy „*egy napon ... az istenfiak megjelentek, és megálltak az ÚR előtt. Velük együtt megjelent a Sátán is.* Mint egy angyali gyűlés, egy mennyei lényeknek a gyűlése lenne Isten színe előtt, ahová bizony a Sátán is bejáratos volt.

Vagy gondoljunk Zakariás látomására!

Az egyik látomása Jósua főpapról szól: *Azután megmutatta nekem Jósua főpapot, aki az ÚR angyala előtt állt, meg a Sátánt, aki jobb keze felől állt, és vádolt őt.* (Zak 3,1). Itt is egy mennyei jelentet lát Zakariás látomásban: ott áll az Úr angyala, ott áll a Sátán, és mint egy vádlottként ott áll Jósua főpap.

De mindezek ellenére, hogy ez valószínű, még valószínűbb az a magyarázat, hogy az „istenek” szó ebben az esetben Izrael hatalmasaira vonatkozik, a nép bírának közössége fölött bíraskodik Isten. Ugyanis a szövegösszefüggésből, ahogyan olvassuk a zsoltárt, ez a valószínűbb magyarázat.

Gondoljunk a Jel 2 és 3 részre, a hét levélre, ahol minden levél így kezdődik, hogy ennek és ennek a gyülekezet angyalának írd meg, ezt mondja az, aki... És akkor Jézus valamilyen módon bemutatkozik.

És itt is az, hogy „a gyülekezet angyalának írd meg, ez nem azt jelenti, hogy egy mennybéli angyalnak kellett volna megírni, hanem a gyülekezet előjárójának; az, aki a gyülekezetet képviseli Isten előtt, és Istent képviseli a gyülekezet előtt. Mert itt a képviselet fogalmát kell behozni, a hatalmasoknak, az előjáróknak Isten hatalmát és igaz ítéletét kellene képviselni a nép előtt. Ezért mondhatja Pál apostol a Római levélben azokat a talán meghökkentő igeverseket, amelyekről már volt szó régebben: *Minden lélek engedelmeskedjék a felettes hatalmaknak, mert nincs hatalom mástól, mint Istentől, ami hatalom pedig van, az az Istentől rendeltetett. Aki tehát ellene szegül a hatalomnak, az az Isten rendelkezésének áll ellen; akik pedig ellenállnak, azok ítéletet vonnak magukra. Mert a jócselekedet miatt nem kell félni az előjáróktól, hanem csak a rossz miatt. Azt akarod, hogy ne kelljen félned a hatalomtól? Tedd a jót, és dicséretet kapsz tőle: mert Isten szolgálja az a te javadra. Ha azonban a rosszat teszed, akkor félj, mert nem ok nélkül viseli a kardot, hiszen ő Isten szolgálja, aki az ő haragját hajtja végre azon, aki a rosszat teszi.* (Róm 13,1-4).

Igen! Ilyennek kellene lennie a felsőbbségnek, a hatalomnak! Isten hatalmát és az igaz ítéletet kellene képviselniük a nép előtt! És ugyanakkor a gyakran bűnös, és elesett nép igaz érdekeit kellene képviselni Isten előtt.

Gondoljunk arra, ahogy Mózes számtalanszor könyörgött a nép érdekében az Úrhoz, ahogyan közbejárt értük. Ahogyan esedezett a népért, hogy „Ne töröld el őket! Ne irtsd ki őket! Hiszen mégis csak a Te néped! Ne mondják a szomszédos ország lakói, vagy ne mondják az egyiptomiak, hogy kivezeted őket a pusztába, aztán nem tudtad bevinni az ígért földjére, ezért ott veszejtetted őket, a pusztában. Hát a Te dicsőséged csorbulna, Úr Isten!” Így esedezett (nem pont ezekkel a szavakkal) Mózes Istenhez, a nép érdekében.

Az igazi felsőbbség, az igazi hatalom az Isten képviselője a nép felé, és a nép képviselője Isten felé. És gondolhatunk arra, hogy itt az Igében tulajdonképpen örölük van szó. Azokról az előjárókról, akik mint egy Isten köré gyűlve a népet képviselik. És ilyen értelemben Isten egy gyűlésre hívhatja őket, lelkileg, és felelősségre vonhatja őket, hogyha nem a nép érdekében cselekszenek.

► A második előzetes megjegyzés pedig, hogy **hogyan kapcsolódik ez a zsoltár az istentisztelethez.**

Az istentisztelet: Isten dicsérete, magasztalása imádságban és énekben az egyik oldalról. De ugyanakkor Isten kijelentésének a színhelye és alkalma, a mi irányunkban. És van, hogy Isten ítéletes Igéket üzen!

Az angyalok gyűlése tulajdonképpen egy mennyei istentisztelet, ahol az angyalok magasztalják az Urat, de van, hogy Isten ítéletet is mond.

Éppen ezt látjuk Ézsaiás könyvében, Ézsaiás elhívásának a történetében, amikor a próféta egy látomásban látja az Urat: *Uzzijjá király halála évében láttam az Urat, magasra emelt trónon ülve. Palástja betöltötte a templomot. Szeráfok álltak mellette, hat-hat szárnya volt mindegyiknek: kettővel arcát takarta el, kettővel lábát fedte be, kettővel pedig repült. Így kiáltott egyik a másiknak: Szent, szent, szent a Seregek URa, dicsősége betölti az egész földet!* (Ézs 6,1-3)

Igen! Ez egy mennyei istentisztelet, ahol az angyalok magasztalják az Urat. De azért itt, a mennyei istentiszteleten más is történik: *Ekkor megszólaltam: Jaj nekem! Elvesztem, mert tisztátalan ajkú vagyok, és tisztátalan ajkú nép között lakom. Hiszen a Királyt, a Seregek URát látták szemeim! És hozzám repült az egyik szeráf, kezében parázs volt, amelyet fogóval vett le az oltárról. Számhoz érintette, és ezt mondta: Íme, ez megérintette ajkadat, bűnöd el van véve, vétked meg van bocsátva.* (Rész 5-7. vers).

Tehát a mennyei istentisztelet ilyen értelemben a bűnök felfedésének, a bűnbánatnak és a bűnbocsánatnak is a színtere, mint ahogy egy földi istentisztelet is az Úr magasztalása, de ugyanakkor, mikor egybejövünk, akkor szó van a mi bűneinkről, szó van a mi nyomorúságainkról, szó van a keresztről, ahol Isten a mi bűneinket Jézus Krisztuson „verte le”, Őt büntette meg.

De még többről is szó van: *Majd az Úr szavát hallottam, aki ezt mondta: Kit küldjek el, ki megy el követségünkben? Én ezt mondtam: Itt vagyok, engem küldj!* (Rész 8. vers).

És itt már látjuk a küldetést, a képviselőt, hogy Isten akaratát kellett képviselnie Ézsaiásnak a nép előtt, s ugyanakkor a nép érdekében kellett könyörögni az Úrhoz.

Ezért istentisztelet mindaz, amiről a 82. zsoltárban is olvasunk!

Hiszen az istentisztelet része az ítélethirdetés is. S azon kívül azt is lehet mondani, hogy úgy is kapcsolódik ez a zsoltár az istentisztelethez, hogy tudjuk, hogy a zsoltárokat istentiszteleteken énekelték már a ókorban, az Ószövetség idején is a zsidók.

Most pedig lássuk magát a zsoltárt, a mondanivalóját!

1 Először az **álnok ítélkezé**séről szól az Ige. Ez a nép hatalmasainak és vezetőinek főbűne, az igaztalan ítélkezés: *Meddig ítélkeztek álnokul, pártjukat fogva a bűnösöknek?! Védelmezzétek a nincstelennek és az árvának a jogát, szolgáltatassatok igazságot a nyomorultnak és szűkölködőnek! Mentsétek meg a nincstelent és a szegényt, ragadjátok ki a bűnösök kezéből!*

Olvastam készülés közben egy régi fordítást, amely nagyon hűséges az eredeti szöveghez, és amely így szól: „*Meddig ítéltek jogtalanul, s a gonosznak személyét tekintitek*”. Tehát magyarul: jogtalanság és részrehajlás az álnok bírónak a bűne. A gonoszok személyének a pozitív diszkriminációja, nevezhetnénk bűnpártolásnak is.

A következő versek pedig részletezik pozitív értelemben a bírák és előjárók feladatát, és hogyha nem ezt csinálják, akkor majd Isten felelősségre vonja őket. Ahogyan az árváknak, az özvegyeknek a jogát, ahogyan a nyomorultakat és szűkölködőket meg kell menteniük, érvényt kell szerezniük a jogaiknak. Ahogyan óvni kell őket a kiszolgáltatott helyzetükben a bűnösöktől és a hatalmaskodók elől, ez az igazi feladatuk az előjáróknak.

Tehát most arra hívom a Testvéreket, hogy foglaljuk össze, és a kicsit részletezzük az előjárók bűnét, de ugyanakkor ezek a mi bűneink is. Mert mindannyian előjárók vagyunk éltünk bizonyos területein.

Ezt sokszor elmondtam már, hogy a férj-feleség kapcsolatban, a szülő-gyermek kapcsolatban mindig van ilyen értelmű eljárás, sőt még a gyermekek is főnökei a macskáiknak, meg a kutyáiknak.

Tehát melyek ezek a **bűnök**, amelyek az előjárók bűnei, de ahogy mondtam, ne lélegezzünk fel, mert mindannyiunk bűnei?

- Az első a **jogtalanság**, hogy ezek a bírók nem alkalmazkodtak a joghoz. És mi is olyan sokszor nem alkalmazkodunk a joghoz.

Itt nem a büntetőjogról, vagy a polgári jogról van szó, hanem Isten törvényéről és parancsairól. Az a kérdés, hogy mennyire fontos nekünk Isten szava. Sokszor a nélkül lépünk túl rajta, hogy egyáltalán észrevegnénk. Sokszor túllépünk Isten szaván úgy, hogy fel sem tűnik, hogy túlléptük, annyira nem törődünk vele. De legtöbbször, mikor áthágjuk, tudatosan hágjuk át.

Az első tehát a jogtalanság.

- A második a **részrehajlás**, vagy személyválogatás: a bűn javára, a bűnös javára dönteni. Ha valamiben sárosak vagyunk, akkor jobban szeretjük a szintén sárosokat, mint a tisztákat, hogy ne lógjunk ki a bűneinkkel.

A tiszta, a szent embereket mindig kilökte magából a társadalom! Semmi másra nem kell gondolnunk, mint Jézus perére. Még Pilátus is megállapította, hogy ez a ember bűntelen, mégis halálra ítélte. Így lökte ki magából mindig a szent, az igaz embereket a társadalom.

És hadd idézzek József Attilának egy megdöbbenő néhány sorát. Bele borzong az ember, hogyha figyelmesen olvassa! Így szól: „És ha én nem szólnék, kinyögné a szájam. Bár lennétek ily bűnösök mindnyájan, hogy ne maradjak egész egyedül.” Hát nem megdöbbenő? Nem azért fohászkodik József Attila, hogy Isten bocsássa meg bűneit, vagy hogy ő tiszta lehessen. Nem ezért! Hanem azért, hogy bárcsak a többiek is olyan mocskosak lennének, mint ő! Hogy ne lógna ki közülük.

Ez az, hogy az emberben mindig ott van a részrehajlás, mindig ott van a személyválogatás. És amikor valamiben sárosak vagyunk, akkor bizony sokszor azoknak a pártját fogjuk, akik hasonlóképpen sárosak azon a területen. Ugye, ez a „betyárbecsület”. Vagy hogy „Holló a hollónak nem vájja ki szemét”. Mennyi szólás-mondás van a magyarban csak ezen a területen. Vagy: „Kéz kezet mos”. Ez a három kapásból eszembe jutott.

• S a harmadik, amit egy kicsit így összefoglalóan részleteznék, az **érzéketlenség a rászorultság iránt**: *„Védelmetek a nincstelennak és az árvának a jogát, szolgáltassatok igazságot a nyomorultnak és szűkölködőnek! ! Mentsétek meg a nincstelent és a szegényt, ragadjátok ki a bűnösök kezéből!”*

Akin mindenki tapos, azon könnyen taposunk. Akibe mindenki belerúg, abba könnyen belerúgunk mi is. De figyeljünk azért mind a két oldalra! Egyrészt valóban árvákról és szűkölködőkről van szó, de másrészt a jogról és igazságról van szó. Tehát nem a tolvaj és rabló szegényeket kell pártolni, hanem a jogosan és igazán élő szegényeket. De őket pártolni kell!

A próféták is, az egész Ószövetséget hogyha végigolvassuk, a próféták könyveit, majdnem mindegyikben szerepel, hogy a leginkább égbekiáltó bűnök, amelyek miatt a próféták ostorozzák az előkelőket, a királyokat, a papokat, a népet, az az volt, hogy szociálisan érzéketlenek voltak, hogy nem törődtek a szegényekkel, az árvákkal, az özvegyekkel. Aki érzéketlen a szegények iránt, az igaztalan bíróvá lesz.

És kedves Testvérek! Tényleg mindannyian nézzünk magunkba, mert úgy gondolom: nem dőlhetünk hátra, hogy bennünket ezek a bűnök nem tudnak megkörményezni.

Az álnok ítékezés eszközei: a jogtalanság, a részrehajlás (személyválogatás) és az érzéketlenség a rászorultság iránt.

2 De hogyha az álnok ítélkezésről beszél az Ige, akkor mennyivel inkább beszélnie kell a **jogos ítéletről**. Istené a jogos ítélet!

Isten nem hagyja a bűnt hosszú távon érvényesülni, bár néha úgy érezzük, hogy Isten malmai lassan örölnek, de örölnek!

Ahogy a 8. versben is olvassuk: *„Jöjj, Istenünk, légy bírója a földnek, mert minden nép a te örökséged!”*

És hogyan történik az ítélkezés a hamis bírók esetében? Így mondja a 7. vers: *„mégis meg fogtok halni, mint a közemberek, és elhullotok, mint bármelyik főember”*.

De milyen jó, hogy a hívők ítéletét Isten elhárította, pontosabban áthárította Másra. Mert a jogos ítélet kárhozatra juttatna bennünket. Jósua főpapot is jogosan vádolta a Sátán Zakariás látomásában, és végül mégis a Sátán lett rendreutasítva. Az első verset már idéztem Zakariás próféta könyvének 3. részéből, de így folytatódik: *Az ÚR angyala pedig ezt mondta a Sátánnak: Dorgáljon meg téged az ÚR Sátán! Dorgáljon meg téged az ÚR Sátán, aki Jeruzsálemet kiválasztotta! Hát nem tűzből kiragadott üszkös fadarab ez? Jósua ugyanis piszkos ruhába öltözve állt az angyal előtt. Azután ezt mondta az angyal az előtte állóknak: Vegyétek le róla a piszkos ruhát! Neki pedig ezt mondta: Nézd! Elvettem a bűnödöt, és díszes ruhába öltöztetlek téged. (Zak 3,2-4)*

Jézus vállalta át a mi jogos ítéletünket. Ő állt a hamis ítélet előtt, a hamis bíró előtt – ahogy az előbb mondtam – a főtanács, a főpapok, Pontius Pilátus előtt. Ő állt meg ezek előtt a hamis bírók előtt, hogy nekünk ne kelljen megállnunk az igaz Bíró előtt. Ő agára vette azt az ítéletet, ami bennünket érintett volna. Azt az ítéletet, ami a mi osztályrészünk lett volna, méghozzá jogosan. Mert Isten mindannyiunkat a kárhozatra juttatná, ha Jézus Krisztus nem vette volna Magára ezt a kárhozatot, ott, a golgotai kereszten.

Befejezésül négy kérdést hadd tegyek fel. Ezeket a kérdéseket a kiscsoportos megbeszélésekre írtam össze, ahol a házi csoportokban az istentisztelet témáját dolgozzák fel, ezeket a kérdéseket írtam, de most hadd fejezzem be az istentiszteletet, hogy ezeket a kérdéseket vigyük magunkkal:

a./ Kinek a képviselői vagyunk a hatalmunkba álló területen?

b./ Hogyan ítélkezünk?

c./ Vannak-e cselekedetei hitünknek? (Mármint amikor az árvákat és a rászorulókat pártfogoljuk).

d./ Hogyan ítélkezik Isten felettünk? Mert bár a végső ítéletet elvette, azért ha nem szerinte való módon élünk ezen a földön, vannak következményei bűneinknek.

! • Olyan jó, hogy a bűnnek az átkát Jézus levette, és mi ezért mi bűnbánattal fordulhatunk Istenhez bűnbocsánatért, és Ő megbocsátja Jézus véérért minden bűnünket!

Olyan jó ebben megnyugodni! Olyan jó abban megnyugodni, hogy Isten nem hamis bíró, nem hamis ítéletet hoz. Ő az egyetlen, az igaz, az áldott Bíró, Akit várunk vissza Jézus Krisztus által!

Ámen.

Imádkozzunk!

Urunk! Áldunk Téged, hogy az ítéletet elhárítottad minden élőhitre jutott testvér feje fölül, és egyszülött Fiadra vetted. Áldunk Téged a keresztért! És áldunk azért, hogy azt kéred tőlünk, és azt munkáld a szívünkben, hogy mi ne legyünk álnok, jogtalan, személyválogató igaztalan bírók a magunk területén. Kérünk, hogy add ehhez mindenkor Lelkedet, és a Te bölcsességedet, hogy úgy tudjunk forgolódni a világban, ahogyan az kedves Neked. Így kérünk gyülekezetünkért! Így kérünk Magyarorszáért, a magyar nép előjáróiért. Urunk! Tudjunk, hogy amikor igaztalanul ítélnék, Te meg fogod ítélni őket, de hadd kérjünk arra, hogy munkálkodj a szívükben a Te kegyelmességed szerint. És így kérünk, Urunk, az egész világért, hogy minél több ember lássa kegyelmedet. Hiszen mindannyian rászorulóak vagyunk, nem csak az árvák, az özvegyek, az elnyomottak, hanem mindannyian a Sátán által megnyomorítottak vagyunk. Ragadj ki bennünket ebből a helyzetünkből, és vezess el bennünket a Te országodba! Így dicsőítsd meg Magadat bennünk és általunk! És kérünk, Urunk, hogy hallgasd meg a mi csöndben, magunkban elmondott imádságainkat is!

Ámen.